

PREOȚI MILITARI ROMÂNI ȘI ACȚIUNILE LOR ÎN BASARABIA 1918-1919

Colonel (r) Remus MACOVEI ¹

Motto: „În Basarabia n-avem preoți, ci adevărate perle”

General Ioan Rășcanu

La 10 ianuarie 1918, înaintea intrării trupelor române în Basarabia, generalul Constantin Prezan adresează următoarea Proclamație către cetățenii Republicii Democratice Moldovenești: „*Voi și țara voastră – ca și a noastră – treceți acum prin ceasuri grele, hotărâtoare pentru soarta voastră.*”

Din toate părțile, și de către o mulțime de oameni răi, vi se spun tot felul de neadevăruri, care vă întunecă mintea, vă înrăutățesc inimile și vă fac să nu mai simțiți unde este binele și unde este răul.

CENTENARUL ROMÂNIEI MARI

În aceste clipe de grea cumpănă și nestatornicie, Sfatul Țării Moldovenești și-a adus aminte de noi și ne-a cerut, prin Comandamentul militar rus, să trecem Prutul:

- Ca să aducem rânduială și liniște în satele și târgurile voastre, punând la adăpost viața și avutul întregului popor împotriva răufăcătorilor și

- Ca să chezășuim transportul celor trebuincioase pentru traiul armatelor rusă și română, care fac paza la hotarele noastre, apărând prin aceasta și hotarele țării voastre.

Venirea soldaților români în Basarabia a supărat mult pe răufăcători și pe cei cumpărați de dușmanii voștri și ai noștri, care își găsiseră un așa de bun adăpost pe pământul vostru, căci ei au simțit că de acum înainte nu vor mai putea prăda la voi acasă ca într-un codru. Și acești dușmani s-au folosit de sufletul vostru cinstit, bun și încrezător și au căutat să sădească învrăjbire între voi și noi, spunându-vă că românii vin să stăpânească țara voastră, că ei vin să pună mâna pe pământurile voastre și că n-ar avea alt gând decât să aducă în capul vostru pe vechii stăpânitori, care să vă răpească drepturile naționale și politice câștigate prin revoluție.

Departați de noi gândul acesta! Cetățeni moldoveni! Nu dați nici o crezare acestor vorbe viclene!

Cum v-ați putea închipui că soldatul român care prin mărinimia Regelui și a Guvernului și-a mărit acuma pământul lui de hrană, tocmai el să vie astăzi în țara fraților săi ca să-i împiedice de a-și înfăptui și ei dreptul lor!

Vă declar sus și tare că oastea română nu dorește altceva decât că, prin rânduiala și liniștea ce aduce, să vă dea puțința să vă statorniciți și să desăvârșiți autonomia și slobozeniile voastre, precum veți hotărî voi singuri.

Oastea română nu va obijdui pe nici un locuitor din Republica Moldovenească, oricare ar fi neamul și credința lui!

De îndată ce se va statornici rânduiala și liniștea și va fi chezășia că prădăciunile, tâlhăriile și omorurile nu vor mai începe, ostașii români se vor întoarce la ei acasă.

Aveți toată încrederea și primiți pe ostașii aceștia cu dragostea frățască cu care ei vin la voi!

Iar dacă vreunul din acești ostași s-ar abate de la calea cea bună, care i-a fost poruncită de noi, aduceți numai decât jalbă voastră înaintea celui mai apropiat comandant, și fiți încredințați că vi se va face îndată deplină dreptate!

La 13 ianuarie 1918, când trupele din subordinea sa au ajuns în Chișinău, generalul Ernest Broșteanu, comandantul trupelor române însărcinate cu paza magaziiilor și transportul grânelor cumpărate de stăpânirea română, emitea, la rândul său, următoarea Proclamație către poporul basarabean: „De un an și jumătate pământul primitor al Țării Românești adăpostește și hrănește mulțimea oastei Ruse.

După atâta vreme toate hrănilor pentru cai și oameni au fost istovite.

Prin bună înțelegere cu stăpânirea poporului rus, stăpânirea română a cumpărat și plătit cu bani gata o mare câtime de bucate din Rusia.

Aceste bucate, adunate în magazii în multe sate și târguri, urmează a fi duse cu înțelesul în Țara Românească pentru a sluji atât la hrana locuitorilor, cât și oștilor române și ruse, care încă se mai găsesc acolo.

Un duh de dușmănie, pe care nimeni nu-l poate pricepe, a înarmat brațe răufăcătoare, care pradă și dărâmă aceste magazine.

Stăpânirea rusească fiind prinsă cu alte tre-

burii, nu poate nici să apere aceste magazine, nici să le păzească, ci le lasă la voia răilor, a căror lăcomie nu cunoaște hotare.

În scopul de a apăra aceste magazine, în scopul de a chezășui aducerea hrănilor trebuitoare locuitorilor români, hrana plătită de stăpânirea românească, suntem trimiși noi aici.

Noi, românii, am dat totdeauna dovadă că suntem prieteni credincioși și statornici. Noi nu întorcem armele împotriva prietenilor noștri, ci ne înțelegem rostul de oameni cinstiți, rămânând tovarăși credincioși până la urmă.

Prin venirea noastră în Basarabia, noi nu numai că ne îndeplinim o înaltă datorie de întovărășiți chezășuind și mai departe hrana oștilor ruse pe pământul românesc, dar vom apăra chiar și viața și avutul locuitorilor împotriva cetelor de anarhiști și pogromșcici.

Ne adresăm vouă, cetățeni pașnici ai Basarabiei, și vă rugăm să înțelegeți cu toții, așa cum este într-adevăr rostul nostru.

Ridicați-vă cu toții și alungați cetele netrebnice care pradă și omoară! Ușurați-ne datoria noastră. Înlăturați lupta între noi și ei.

O oaste bine organizată, disciplinată și comandată, cum este oastea românească nu va putea da înapoi în fața unor cete de pogromșcici. Suntem hotărâți să luptăm cu cea din urmă putere pentru a nimici aceste cete.

De vom ajunge la luptă cu cetele pomenite, nu va fi cu puțință să scutim orașele și satele țării voastre de pierderi prin bombardarea ce vom fi nevoiți să o facem.

Spre a nu se întâmpla acestea, poftim poporul pașnic să silească pe pogromșcici să părăsească țara cu un minut mai devreme. Să nu fie nevoie să-i izgonim noi cu puterea armelor. Căci, de va fi așa, toată răspunderea pagubelor pricinuite va cădea asupra voastră”.

Preotul căpitan Gheorghe Cotenescu

Pentru realizarea obiectivelor stabilite în cele două proclamații, în perioada 1918-1919, vor acționa în Basarabia militari români din următoarele mari unități: Divizia 9 Infanterie – comandată de general de brigadă Constantin Scărișoreanu; Divizia 10 Infanterie – comandată de general de brigadă Enrich Cihoschy; Divizia 11 Infanterie – comandată de general de brigadă Ernest Broșteanu; Divizia 13 Infanterie – comandată de general de brigadă Ioan Popescu; Divizia 1 Cavalerie – comandată de general de brigadă Mihail Schina; Divizia 2 Cavalerie – comandată de general de brigadă Alexandru Constantinidi; Divizia 1 Vânători – comandată de generalul Aristide Leca.

În cadrul acestora vor acționa și un număr de 50 de preoți militari, care și-au desfășurat activitatea în următoarele funcții:

Confesori în mari unități: Brigada 5 Artilerie – Oprescu H.; Brigada 7 Artilerie – Nițu Gheorghe; Brigada 10 Artilerie – Blănaru Gherman; Brigada 11 Artilerie – Andreescu Lupașcu; Brigada 15 Artilerie – Gherorghiu Ioan, Proca Constantin; Brigada 1 Roșiori – Calinic I. Popp Șerboianu; Brigada 3 Roșiori – Răuțescu; Brigada 4 Roșiori – Iordănescu Ștefan.

Confesori regimente: Regimentul 5 Infanterie – Popescu N.; Regimentul 6 Infanterie – Popescu Gr. I.; Regimentul 20 Infanterie – Ionescu Ioan; Regimentul 23 Infanterie – Reit Ilarie; Regimentul 32 Infanterie – Oniceanu N.; Regimentul 34 Infanterie – Roșescu Bănică; Regimentul 35 Infanterie – Vișan Ioachim; Regimentul 36 Infanterie – Simedrea P., Mitrea Teodor; Regimentul 38 Infanterie – Mihail Nicolae; Regimentul 39 Infanterie – Murărețu Dumitru; Regimentul 40 Infanterie – Brezoianu M.; Regimentul 42/66 Infanterie – Ionescu Dem.; Regimentul 51/52 Infanterie – Popescu Șt.I.; Regimentul 57/58 Infanterie – Ulescu V.; Regimentul 63 Infanterie; Regimentul 73 Infanterie – Lungulescu Dumitru; Regimentul 74 Infanterie – Radu Vasile; Regimentul 2 Vânători – Comănescu Iosif; Regimentul 3 Vânători – Nanu Ioan, Peptu Petre; Regimentul 6 Vânători – Crețu George, Gheorghiu Ioan; Regimentul 9 Vânători – Cotenescu Gheorghe; Regimentul 10 Vânători – Ciapă Victor; Regimentul 12 Vânători – Popescu Constantin; Regimentul 5 Roșiori – Bădașcu Ion; Regimentul 6 Roșiori – Gălea Andrei; Regimentul 13 Artilerie – Voinea Carol.

Confesori spitale: Spital Corpul 5 Armată; Spital Divizia 10 Infanterie – Ivanov Ioan; Spital evacuare nr. 17 – Partenie A. Ioan; Spital garnizoana Bălți – Voicu Gheorghe; Ambulanța Diviziei 1 Vânători – Ionescu Ion; Ambulanța Diviziei 1 Cavalerie – Rădulescu N. I.; Ambulanța Diviziei 2 Cavalerie – Alexe Gh. Vasile; Sanatoriul maritim din Buhat/Jud. Akerman – Murza Anastasie.

Confesori de garnizoane: Chișinău – Partenie Constantin; Bender – Sârbu Nicandru; Soroca – Răut Meletie; Bălți – Moroianu N.

Cei 50 de preoți militari, înainte de a fi numiți confesori militari și-au desfășurat activitatea în parohii din Muntenia – 17, Moldova – 8, Dobrogea – 7, Transilvania – 7, Oltenia – 5, Bucovina – 3, Basarabia – 3.

O situație aparte au avut cei patru preoți militari din Basarabia, care au activat în armata rusă și basarabeană (cohorte sau regimente). Șeful lor, protoiereul Constantin Partenie, fusese numit preot superior al armatei basarabene, în subordinea Ministerului de Război al Republicii Democratice Moldovenești. După proclamarea Unirii, la 14 aprilie 1918, a fost confirmat ca preot supervisor peste toți preoții militari, acționând pe lângă Comandamentul Trupelor Teritoriale Basarabene. Alți doi preoți militari din Basarabia au fost încadrați în noile structuri – Iacob Sârbu și Ioan Ivanov, iar al treilea, Mitrofan Ignat, a părăsit armata.

Preoții militari de la unitățile mobilizate, care acționau în Basarabia, își desfășurau activitatea sub jurisdicția Serviciului Religios al Armatei, condus de protoiereul iconomul Constantin Nazarie.

CENTENARUL ROMÂNIEI MARI

Preoții confesori de garnizoane din Basarabia erau numiți de arhiepiscopul Chișinăului și Hotinului, fiind conduși de către protoiereul preoților militari din Basarabia, Constantin Partenie. Acesta se subordona, pe linie militară șefului Serviciului Religios al Armatei.

Protoiereul iconom Constantin Nazarie, șeful Serviciului Religios al Armatei, nu a emis un document special care să reglementeze desfășurarea acțiunii preoților militari în Basarabia, el relatând că potrivit împrejurărilor a dat acestora sfaturi mai mult verbal.

Abia la 7 noiembrie 1918, va emite *Ordinul Circular nr. 20*, prin care ruga preoții militari să lucreze inimos și fără preget, pentru:

a) *Veți binevoi a vă pogori în mijlocul soldaților și le veți arăta legăturile de sânge dintre noi și toți ceilalți români și datorită sfântă ce avem de a-i îmbrățișa, cu toată căldura și sinceritatea de frați;*

b) *Veți arăta ostașilor că tot ce aparține fraților noștri de pretutindeni este avut al nostru comun și că, prin urmare, suntem datori să ocrotim și să respectăm tot ce le aparține lor, adică cinstea, averea, și demnitatea și că tot ce se atinge de asemenea lucruri sfinte este furt de frate;*

c) *Veți insista ca urâtul obicei al înjurăturilor să dispară, producând rea impresie, mai ales printre frații noștri, care sunt de o religiozitate și de o curățenie patriarhală în viață. Noblețea, delicatețea, purtarea exemplară sub toate rapoartele și cavalerismul strămoșesc trebuie să ne împodobească acum mai mult ca oricând;*

d) *Serviciile divine, oficiate după ritualul Bisericii noastre, sunt înălțătoare; și au o influență mare asupra asistenților. Prin urmare, ori de câte ori se va prezenta o ocazie potrivită, serviciile religioase se vor face cu tot fastul și evlavie cuvenite; în acest scop, este de*

dorit să formați coruri, utilizând atât oamenii proprii de trupă, cât și corpul ofițeresc. Când va fi nevoie a se oficia un serviciu sau altul în Biserică, vă veți înțelege, din vreme, cu preotul respectiv, pentru a nu se da prilej la acte de violență, cedându-se întâietatea preotului din localitate. Cuvântările vor fi scurte, în limba poporului, împăciuitoare, alinătoare și de liniște aducătoare;

e) *Biserica ortodoxă, prin doctrina și practica ei, a dat pururea dovezi de cea mai mare toleranță față de alte rituri și religii. Acest duh trebuie să însușească armata și pe preoți în relațiile lor cu credincioșii și reprezentanții altor rituri și religii, căci Dumnezeu răsare soarele și peste cei buni și peste cei răi, ca toți să vină la cunoștința adevărului. Prin urmare, avutul lor, căminele lor, cinstea lor cetățenească și familială să găsească în noi un scut puternic de apărare, ca ei văzând faptele noastre cele bune să mărească pe Tatăl nostru cel din ceruri;*

f) *Veți întâlni în cale și foști dușmani ai noștri, bineînțeles pocăiți și veniți la calea adevărului; ocrotiți-i și susțineți-i în duh spre bine și pe toți îndemnați-i către idealul înalt de iubire creștinească.*

Actuala stare de lucruri ne-a arătat din destul, mai ales nouă, românilor, că nu e de ajuns ca cineva să fie învingător și să aibă forța cu sine, ci meșteșugul cel mai mare este de a ști să te folosești inteligent de victorie și de împrejurări, făcându-ți prieten chiar pe dușmanul tău;

g) *În trecere, în bivouacuri și ocupări de teritorii, întoarceți atenția ostașilor asupra a tot ce-i poate interesa ca chestie de gospodărie, cultură, viață familială, etc, în scopul de a învăța chiar de la dușmani, dar mai cu seamă de la frați, tot ce le poate folosi în viață;*

h) *În fine, a vă da o schiță amănunțită despre activitatea din actuala campanie este și imposibil și inutil pentru spirite luminate, care singure au duhul de inițiativă potrivit cu împrejurările. Știu bine că veți întâmpina greutăți, asperități, caractere recalcitrante, rea voință, situații delicate și chiar dușmănie pe alocurea. Față cu asemenea fapte ieșite dintr-o situație tulbură și în schimbare de la o stare trecută la alta viitoare, țin să vă amintiți că actuala campanie este o campanie de înfrățire și de dragoste, o camaniede reciproce concesiuno și de trecere cu vederea a multor slăbiciuni și obiceiuri și că deci e nevoie a zice ca Apostolul - *Tuturor toate m-am făcut ca măcar pe unii să-i dobândesc.**

Astfel stând lucrul, toate să le faceți cu bun chip și cu rânduială și toate să le vindecați cu alifia sfântă a dragostei, care, după cuvântul Apostolului - îndelung rabdă, se mi-lostivește, nu pizmuiește, nu se înalță, nu se trufește, nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se întărită, nu gândește răul, nu se bucură de nedreptate: toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă (I, Cor. XII)".

Misiuni specific militare executate de preoții militari în Basarabia

Față de misiunile îndeplinite în perioada 1916-1918, în Basarabia preoții militari s-au confruntat cu o situație inedită - participarea la reprimarea unor revolte/rebeliuni provocate de bolșevici și sprijinite de o parte a populației locale.

Preotul Ioan Gheorghiu participă, la 18 aprilie 1918, la potolirea mișcării de rebeliune a țăranilor din satul Budești, de lângă Chișinău. În urma cuvântărilor ținute, țăranii au cerut iertare în genunchi și nu s-a vărsat sânge.

Generalul Ernest Broșteanu (Sursa: Gh. Andronachi, Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al unirii, Chișinău, 1933)

În ianuarie 1919, pe timpul înăbușirii rebeliunii de la Hotin, preoții militari au acționat astfel: Preotul **Vișan Ioachim** a îngrijit răniții, iar celor morți le-a oficiat serviciul religios.

Preotul **Martinian Brezoianu**, de comun acord cu comandantul Regimentului 40 Infanterie „Căugăreni”, a adunat toți preoții, diaconii, primarii, ajutorii, notarii și învățătorii din 60 de comune din județul Hotin, în orașelul Briceni. După ce le-a ținut cuvântări, în care le-a cerut acestora să îi îndemne pe săteni la liniște și să nu se mai revolte împotriva autorităților și armatei române, le-a prezentat următorul jurământ: „*În numele lui Dumnezeu cel Atotputernic, noi jurăm credință și supunere Împăratului României, Ferdinand I, supunere legilor și autorităților române. Noi, înaintea Preacuviosului Arhimandrit Martinian Brezoianu, fiind îmbrăcați în sfințele odăjdii cu Cruce și Evanghelie, declarăm pe cinstea noastră ca primari, preoți și învățători, că vom sfătui poporenia noastră a fi liniștiți și pașnici și că vor denunța pe orice cap de revoltă sau bolșevism sau oricare vor încerca să turbure liniștea și siguranța*

Țării Românești și că la caz contrar vom răspunde cu viața noastră și că dorim alipirea pe vecie cu România Mare, Patria noastră Mămă. Așa să ne ajute Dumnezeu!”.

Cei peste 300 de participanți, după ce au sărutat Crucea și Evanghelia, au iscălit jurământul, ulterior deplasându-se în localitățile lor, unde au solicitat sătenilor să respecte acest jurământ.

Preotul **Calinic I. Popp Șerboianu**, în zilele de 18 februarie, 2 și 9 martie a luat jurământul de supunere al mai multor comune din județul Hotin, slujind și cuvântând în fața a mii de oameni.

Preotul **Bănică Roșescu** în ziua de 27 ianuarie 1918, în orașul Otaci, în prezența comandantului Diviziei 9 Infanterie, general de brigadă Constantin Scărișoreanu și a unui numeros public a oficiat Te-deum, a ținut o cuvântare și a rugat publicul să depună jurământ de credință M.S. Regelui și supunere legilor țării.

Pe timpul înăbușirii rebeliunii din Bender, din mai 1919 preoții militari au acționat astfel:

Preotul **Ulescu V.**, conform mărturiei colonelului Mădănescu, comandantul Regimentului 57/58 Infanterie, s-a purtat ca un erou, luptând cu arma în mână, timp de două zile, cât timp a fost înconjurat de bolșevici. Pentru aceste fapte de arme a fost propus să fie decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul”, clasa a III-a.

Preotul **Andreescu Lupașcu**, conform mărturiei colonelului Mărculescu, a participat la luptele duse de militarii Brigăzii 11 Artilerie în zona Bender.

Preotul **Ioan Gheorghiu** a participat la cererea locotenent-colonelului Brătescu, prefectul poliției, la depunerea jurământului gardiștilor basarabeni, prin cuvântarea sa îndemnând să fie mereu cu gândul la datorie, păzind averea, liniștea și viața cetățenilor din Chișinău.

Preotul **Ion Ionescu**, în ziua de 20 februarie 1918, a oficiat slujba înmormântării soldaților Oprea Ion și Antone Gheorghe, din Regimentul 2 Vânători, în prezența militarilor unității și a unui numeros public, în cuvântarea funebră, subliniind rolul cel mare al soldatului care-și dă viața, jertfă pe altarul patriei.

Preotul **N.I. Rădulescu**, în ziua de 4 aprilie 1918, a oficiat în orașul Bălți un parastas pentru militarii Diviziei 1 Cavalerie morți în Basarabia, la care au participat comandantul diviziei, ofițerii, soldații și populația civilă din oraș.

Preotul **Gheorghe Cotenescu** a organizat, în ziua de 2 august 1918, în biserica din Purcari, un parastas pentru militarii Regimentului 9 Vânători morți în teribilele lupte de la Mărășești. Alături de preotul militar

au slujit patru preoți basarabeni, iar răspunsurile au fost date de corul din Olănești. Emoționantul parastas, la care comandantul regimentului, colonelul Gheorghe Rasoviceanu a ținut o cuvântare, a fost urmat de o serbarea câmpenească.

Relațiile preoților militari cu preoții basarabeni

Situația și activitatea preoților basarabeni, în rapoartele înaintate de preoții militari către Serviciul Religios al Armatei, erau apreciate astfel: „Reprezentau pătura cea mai cultă din Basarabia.

Aveau o situație materială foarte bună, asigurată de ofrandele primite de la credincioși și din exploatarea pământului bisericesc, fiecare biserică având 33 fălci de pământ, care era lucrat, prin clacă, de enoriași.

Solicitau sume enorme pentru efectuarea oricărui serviciu religios.

Preoții basarabeni se tem de starea nu prea înfloritoare a bisericii în Regat.

Aproape în fiecare localitate există biserici, care sunt mari și foarte bine îngrijite, dar slujbele, chiar și în localitățile cu populație majoritar românească, se țin în limba rusă.

Deși Sfatul Țării a ordonat ca slujbele să se țină în limba română, atât timp cât la conducerea Arhiepiscopiei Chișinăului și Hotinului s-a aflat arhiepiscopul Atanasie, aceasta regulamentare nu a fost aplicată.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, după plecarea arhiepiscopului Atanasie la Moscova, a hotărât ca Preasfințitul episcop al Hușilor, Nicodim să conducă afacerile arhiepiscopiei până la alegerea unui titular. Noul arhiepiscop a stabilit o disciplină și o nouă organizare bisericească, slujbele urmând a se face în limba română.

Pentru prima dată, în Basarabia, familia regală română și I.P.S. Mitropolitul Pimen, vor fi pomeniți la slujba organizată în Catedrala din Chișinău, în ziua de 27 martie 1918, cu ocazia declarării unirii Basarabiei cu România. Alături de părintele arhimandrit Gurie, a oficiat și un preot din regat, preotul militar George Crețu.

Ulterior, urmare a acțiunii preoților militari, pomenirea familiei regale se va realiza în toate bisericile din Basarabia. Remarcabilă este strădania preotului Răuțescu care realizează mai multe formulare pentru pomenirea familiei regale la diferite servicii religioase (la Vecernie, După Lumina lină și prochimien, Sfânta Liturghie, la Te-deum)".

Implicarea preoților militari în organizarea și desfășurarea unor acțiuni educative și culturale

Pentru a contribui la deșteptarea simțământului național preoții militari au înființat școli de adulți, pentru ca cetățenii basarabeni să poată citi și scrie românește. Preotul George Crețu a înființat, la 1 aprilie 1918, o școală de adulți în localitatea Călărași, care va fi urmată de 140 de cetățeni și o școală pentru evrei, urmată de 60 de elevi.

Preotul V.G. Alexe a deschis o școală în comuna Hâncești, care va fi absolvită de peste 300 de elevi de toate vârstele și naționalitățile.

La propunerea preotului N. Ciapă, toți ofițerii învățători din Regimentul 10 Vânători vor participa la școlile organizate, în localitățile unde erau cantonate, participarea acestora asigurând desfășurarea optimă a cursurilor și o prezență corespunzătoare. Prin strădania aceluiși preot s-a adunat o sumă de 149 de lei, de la ofițerii regimentului, cu care s-au cumpărat cărți necesare desfășurării cursurilor.

Preotul V.G. Alexe a reușit înființarea unui

teatru sătesc cu repertoriu românesc și a unei biblioteci populare de peste 300 de volume.

Preotul Ioan Gheorghiu a format un cor, compus din 11 domnișoare din Chișinău, care îmbrăcate în frumoase costume populare românești, interpretau imnuri religioase și naționale. Cu acest cor a participat la slujbele religioase și la șezători, în Chișinău, dar și în localitățile apropiate.

Propuneri ale preoților militari adresate eșaloanelor superioare

Fini observatori ai evenimentelor care s-au desfășurat în Basarabia în perioada 1918-1919, prin rapoartele înaintate, preoții militari au încercat să contribuie la rezolvarea diverselor probleme cu care noile autorități se confruntau în Basarabia.

Preotul Bănică Roșescu a propus: Arhiepiscopia Chișinăului să interzică preoților să se tocmească pentru efectuarea serviciilor religioase; seminariștilor din Basarabia care vor fi hirotonisiți, să primească parohii în România, iar cei din țară să fie repartizați în Basarabia; funcționarii care vor fi trimiși la sate, să fie mai mult din Moldova, căci ei se împacă mai bine cu spiritul basarabean; din România să fie trimiși funcționari buni cu duhul lepădării de sine.

Preotul M. Brezoianu, propunea, la 31 martie 1919, următoarele: să se trimită de urgență cărți religioase românești în toate bisericile din satele românești; toți preoții, diaconii și cântăreții ruși să fie scoși din bisericile românești și să fie trimiși în satele rusești, înlocuindu-se cu preoți și cântăreți basarabeni sau trimiși din țară; să se înainteze în toate satele, fixându-se taxele ce trebuie încasate de la credincioși de către preoți pentru oricare serviciu.

Preotul Bănică Roșescu (1937)

Preotul Ion Ionescu a propus ca fiecare soldat decedat să fie condus la locul de veci cu o gardă de onoare, compusă dintr-un pluton comandat de un ofițer, pentru a da adevărata cinstire aceluia ce și-a dat viața pentru salvarea patriei.

Urmare a activității desfășurate pe timpul campaniei 1916-1918, dar și a comportării exemplare din Basarabia, următorii preoți militari au fost decorați, astfel: cu Ordinul „*Coroana României cu spadă, Cavalier*” – Alexe Gh. Vasile, Simedrea Teodor, Popescu Șt. Ioan, Ulescu Vasile, Roșescu Bănică, Voicu Gheorghe, Oniceanu Nicolae și Cotenescu Gheorghe; cu Ordinul „*Steaua României, cu spadă și panglică*” – Mihail Nicolae; cu Ordinul „*Crucea Meritul Sanitar clasa a II-a*” – Voinea Carol.

Bibliografie

Ion Nistor, *Istoria Basarabiei*, București, Editura Humanitas, 2017; Gheorghe Niculescu, Gheorghe Dobrescu, Andrei Nicolescu, *Preoți în lupta pentru făurirea României Mari*, Editat de Fundația „General Ștefan Gușă”, București, Editura Europa Nova, 2000; Constantin Claudiu Cotan, *Biserica Ortodoxă Română în timpul Primului Război Mondial*, București, Editura Universitară, 2015; Iconom Constantin Nazarie, *Activitatea preoților de armată. Campania 1916-1918*, București, Imprimeria Ministerului Cultelor și Artelor, 1920.

ROMANIAN MILITARY PRIESTS AND THEIR ACTIONS IN BASARABIA 1918-1919

There are presented information regarding the activity of military priests in Basarabia and the support they gave to the soldiers and the population.

Keywords: Basarabia, military priest, 1918, Chișinău, Romanian Orthodox Church

NOTĂ

1 Președintele Filialei Constanța a Asociației Naționale „Cultul Eroilor”.